

Εγχειρίδιο

**Πώς να δημιουργήσετε με βιώσιμο
τρόπο μια νοοτροπία
ευαισθητοποιημένη ως προς τα θέματα
φύλου στην κοινωνική
επιχειρηματικότητα**

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
1/5**

Co-funded by
the European Union

Αυτό το εγχειρίδιο αποτελεί μέρος μιας σειράς που έχει ως στόχο να παρέχει στους κοινωνικούς επιχειρηματίες, τους οργανισμούς και τα ενδιαφερόμενα μέρη πρακτικές στρατηγικές για την ενσωμάτωση της ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου στο πλαίσιο της εργασίας τους. Με την προώθηση μιας νοοτροπίας που περιλαμβάνει την ισότητα των φύλων, μπορούμε να προωθήσουμε θετικές αλλαγές και βιώσιμη ανάπτυξη.

Πίνακας περιεχομένων

<u>Περίληψη εγχειριδίου</u>	<u>3</u>
<u>Γιατί μια Αλλαγή Νοοτροπίας είναι απαραίτητη</u>	<u>6</u>
<u>Κατανόηση των νοοτροπιών και της μετεξέλιξής τους</u>	<u>7</u>
<u>Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στον τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας</u>	<u>11</u>
<u>Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο</u>	<u>17</u>
<u>Παραπομπές</u>	<u>26</u>

Περίληψη εγχειριδίου

Εισαγωγή

Αυτή είναι μια σειρά από 5 εγχειρίδια σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και τις μεθοδολογίες μάθησης από ομοτίμους, με σκοπό να βοηθήσουν τους φορείς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας (ΚΕ) να προωθήσουν τοπικά και ευρωπαϊκά οικοσυστήματα που θα είναι πιο συμπεριληπτικά ως προς το φύλο. Τα εγχειρίδια αυτά παρέχουν πρακτικά εργαλεία και μεθοδολογίες για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πρακτικές της ΚΕ. Θα είναι προσβάσιμα δωρεάν και διατίθενται στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ελληνικά, πορτογαλικά και ρουμανικά.

Τα εγχειρίδια αυτά αποτελούν μέρος του έργου «Συνεργασία για μια κοινωνική οικονομία ισότιμη ως προς το φύλο» (Coop4Equality), το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το έργο αυτό, το οποίο θα διαρκέσει έως τον Ιούλιο του 2026, αποσκοπεί στην ενίσχυση του ρόλου των γυναικών και των μειονοτήτων ως προς το φύλο στην ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία, προωθώντας την ένταξη ως προς το φύλο, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις ίσες ευκαιρίες.

Εταίροι έργου:

- [Empow'Her Global](#), Γαλλία
- [Nova SBE Leadership for Impact Knowledge Center](#), Πορτογαλία
- [Fundatia Ashoka](#), Ρουμανία
- [Pranado gGmbH](#), Γερμανία
- [Digital Leadership Institute](#), Βέλγιο
- [Stimuli for Social Change](#), Ελλάδα

Συγγραφείς

Dr. Björn Pospiech, Pranado gGmbH, Γερμανία
Katja Legisa, Digital Leadership Institute, Βέλγιο
Elisabeth Eisenberger, Pranado gGmbH, Γερμανία
Katharina Schubert, Pranado gGmbH, Γερμανία

Αυτό είναι το εγχειρίδιο με τον αριθμό 1. Εκτός από αυτό το εγχειρίδιο, μπορείτε να βρείτε πληροφορίες σχετικά με τα υπόλοιπα 4 εγχειρίδια:

1 Δημιουργώντας με βιώσιμο τρόπο μια νοοτροπία ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Αυτό το εγχειρίδιο έχει ως στόχο να ενδυναμώσει τους κοινωνικούς επιχειρηματίες με πρακτικές στρατηγικές για την ανάπτυξη μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς τα θέματα φύλου, προωθώντας την ένταξη και την ισότητα στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Αντιμετωπίζοντας βασικές αλλαγές νοοτροπίας και παρέχοντας πρακτικά εργαλεία, παρέχει στους αναγνώστες τα κατάλληλα εργαλεία για να ξεπερνούν εμπόδια και να δημιουργούν διαρκή κοινωνικό αντίκτυπο.

2 Ενισχύοντας μεθοδολογίες που βασίζονται στην ενσυναίσθηση στην κοινωνική επιχειρηματικότητα

Σκοπός αυτού του εγχειριδίου είναι να παρέχει ένα εργαλείο για κοινωνικούς επιχειρηματίες, μη κυβερνητικές οργανώσεις και όλους όσους ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν την ενσυναίσθηση ως βάση για την ανάπτυξη λύσεων σε κοινωνικά προβλήματα.

3 Αυτο-αξιολόγηση της προσέγγισης του φύλου κατά την μάθηση και την εφαρμογή κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Το παρόν εγχειρίδιο έχει ως στόχο να υποστηρίξει και να καθοδηγήσει τα μέλη των δομών υποστήριξης και τους κοινωνικούς επιχειρηματίες με ένα ειδικό εργαλείο αυτο-διάγνωσης, ως μελέτη περίπτωσης, και να τους παρέχει μια μεθοδολογική προσέγγιση σε 3 στάδια, χρήσιμες συμβουλές, ερωτήσεις και βασικούς δείκτες απόδοσης (σε εξωτερικό και εσωτερικό επίπεδο) που μπορούν να τους βοηθήσουν να αναλύουν και να αυτοαξιολογούν την πρόοδό τους όσον αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο πλαίσιο του έργου ή της πρωτοβουλίας τους

4 Εφαρμόζοντας μηχανισμούς ομότιμης συνεργασίας και συν-ανάπτυξης μεταξύ κοινωνικών επιχειρηματιών

Στο παρόν εγχειρίδιο παρουσιάζονται δύο αποτελεσματικές μεθοδολογίες που έχουν σχεδιαστεί για την ενίσχυση της υποστήριξης και της ανάπτυξης των γυναικών επιχειρηματιών: η αμοιβαία καθοδήγηση και οι συνεδρίες συν-σχεδιασμού

5 Διαμορφώνοντας ένα μοντέλο κοινωνικών επιχειρήσεων συμπεριληπτικό ως προς το φύλο, με δυνατότητα ανάπτυξης και επέκτασης

Αυτό το εγχειρίδιο παρέχει στους αναγνώστες τα απαραίτητα εργαλεία για να αναστοχαστούν κριτικά διάφορες πτυχές της ανάπτυξης, όπως η απόφαση για ανάπτυξη, οι λόγοι για ανάπτυξη και οι μέθοδοι ανάπτυξης. Ενθαρρύνει τους αναγνώστες να αναστοχαστούν και να εφαρμόσουν πρακτικές που προάγουν την ισότητα των φύλων στις δικές τους κοινωνικές επιχειρήσεις.

Περίληψη

Εγχειρίδιο 1: Δημιουργώντας με βιώσιμο τρόπο μια νοοτροπία ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Αυτό το εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει στους κοινωνικούς επιχειρηματίες τις γνώσεις και τα εργαλεία που χρειάζονται για να καλλιεργήσουν μια νοοτροπία ευαισθητοποιημένη ως προς τα θέματα φύλου, η οποία αποτελεί βασικό θεμέλιο για την προώθηση της ένταξης και της ισότητας στο οικοσύστημα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Βασιζόμενο σε έρευνα, συνεντεύξεις και πρακτικές γνώσεις, το εγχειρίδιο υπογραμμίζει τον κρίσιμο ρόλο της νοοτροπίας στη διαμόρφωση της επιχειρηματικής επιτυχίας και εξετάζει τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες επιχειρηματίες.

Το εγχειρίδιο έχει δημιουργηθεί με την παρακάτω δομή:

- 1. Γιατί είναι απαραίτητη η αλλαγή νοοτροπίας:** Εξηγεί τον κρίσιμο ρόλο της νοοτροπίας στην αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων και στην υπέρβαση των κοινωνικών κανόνων στο πλαίσιο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- 2. Κατανόηση των νοοτροπιών και της μετεξέλιξής τους:** Ερευνά την ψυχολογία των νοοτροπιών, εξετάζοντας πώς διαμορφώνονται και πώς μπορούν να αλλάξουν σκόπιμα για να προωθήσουν την ανάπτυξη και την ανθεκτικότητα.
- 3. Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στον τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας:** Παρέχει στρατηγικές για την οικοδόμηση συμπεριληπτικών διηγήσεων και τη μετασχηματισμό των συλλογικών κανόνων γύρω από το φύλο.
- 4. Από τον αναστοχασμό στη δράση - Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο:** Περιγράφει πρακτικά βήματα και παρεμβάσεις για οργανισμούς, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης, της συμπεριληπτικής δικτύωσης και της υπεράσπισης πολιτικών.

Μέσα από ένα συνδυασμό ερευνητικών ευρημάτων, πραγματικών παραδειγμάτων και πρακτικών ασκήσεων, το εγχειρίδιο προσφέρει μια βήμα-βήμα προσέγγιση για να βοηθήσει τους αναγνώστες να κατανοήσουν και να εφαρμόσουν πρακτικές ευαισθητοποιημένες ως προς το φύλο στην καθημερινή τους ζωή και στο επαγγελματικό τους περιβάλλον. Ενθαρρύνει τον διαρκή μετασχηματισμό μιας νοοτροπίας για την προώθηση της ισότιμης καινοτομίας και της κοινωνικής αλλαγής με αντίκτυπο.

Γιατί μια Αλλαγή Νοοτροπίας είναι απαραίτητη

Γιατί η νοοτροπία έχει σημασία στην κοινωνική επιχειρηματικότητα (SE)

Η Νοοτροπία έχει σημασία - Πουθενά δεν είναι αυτό πιο ξεκάθαρο από ό,τι στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, όπου η νοοτροπία δεν είναι απλώς μια συνήθεια σκέψης: μπορεί να είναι καθοριστικός παράγοντας για την επιτυχία, την ανθεκτικότητα και την καινοτομία. Οι στάσεις και οι πεποιθήσεις που έχουν οι επιχειρηματίες για τον εαυτό τους, τις ικανότητές τους, καθώς και για τους άλλους και τον κόσμο γύρω τους, καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρονται και αντιλαμβάνονται τα πράγματα. Η κληρονομιά των χρόνια εδραιωμένων κοινωνικών κανόνων και στερεοτύπων, ειδικά όσον αφορά το φύλο, συνεχίζεται μέχρι σήμερα – για καλό ή για κακό, είμαστε προγραμματισμένοι με συγκεκριμένους τρόπους.

Ο ρόλος της νοοτροπίας στην αντιμετώπιση των ιδιαιτέρων έμφυλων εμποδίων

Για τις γυναίκες ιδρύτριες στον κόσμο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η νοοτροπία είναι εξίσου σημαντική για την επιτυχία με τη δράση. Οι γυναίκες επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν τόσο εξωτερικές προκλήσεις, όπως η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, όσο και εσωτερικές, όπως η αμφιβολία για τον εαυτό τους και ο φόβος της αποτυχίας. Σύμφωνα με μια μελέτη του Harvard Business Review (Eddleston et al., 2016), οι γυναίκες διακατέχονται από το «σύνδρομο του απατεώνα» – ένα πολύ συνηθισμένο φαινόμενο στο οποίο αμφισβητούν τις ικανότητές τους και φοβούνται συνεχώς ότι οι άλλοι θα κρίνουν τα επιτεύγματά τους ως υπερτιμημένα. Αυτή η νοοτροπία ενθαρρύνει τον υπερβολικό προγραμματισμό, την αμφιβολία για τον εαυτό και, ως εκ τούτου, την απώλεια ευκαιριών.

Επιπλέον, οι κοινωνικές πιέσεις και οι παραδοσιακές νόρμες για τα φύλα περιπλέκουν τη ζωή των γυναικών επιχειρηματιών. Έρευνα που δημοσιεύτηκε στο Journal of Business Venturing (Jennings & Brush, 2013) έδειξε ότι οι γυναίκες επιχειρηματίες τείνουν να θεωρούν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες ως κάτι που πρέπει να προσαρμόσουν στις ευθύνες της οικογένειας και της φροντίδας, γεγονός που μπορεί να μειώσει το χρόνο και την ενέργεια που μπορούν ή είναι διατεθειμένες να αφιερώσουν σε αυτές. Αυτή η διπλή επιβάρυνση κάνει τις γυναίκες λιγότερο ριψοκίνδυνες, μειώνοντας το μέγεθος των στόχων τους και περιορίζοντάς τις.

Η νοοτροπία και η ισότητα των φύλων αποτελούν ένα ισχυρό μοχλό δράσης για ένα πιο συμπεριληπτικό και αποτελεσματικό οικοσύστημα κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Προωθώντας μια επιχειρηματική νοοτροπία από όλες τις πλευρές, η οποία όχι μόνο αναγνωρίζει τα έμφυλα εμπόδια, αλλά και κινητοποιεί και τα δύο φύλα να εργαστούν για την εξάλειψή των εμποδίων αυτών, το οικοσύστημα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μπορεί να εξελιχθεί ώστε να υποστηρίξει καλύτερα την ισότητα των φύλων, οδηγώντας τελικά σε πιο καινοτόμες λύσεις και μεγαλύτερο κοινωνικό αντίκτυπο.

Στην πράξη, αυτό υποστηρίζεται από εμπειρικά στοιχεία που δείχνουν ότι οι παρεμβάσεις στη νοοτροπία μπορούν να μεταφραστούν σε αισθητή αύξηση των αποτελεσμάτων της επιχειρηματικότητας. Μια μελέτη που δημοσιεύθηκε στο Journal of Business Venturing (Mueller & Dato-On, 2013), για παράδειγμα, διαπίστωσε ότι τα προγράμματα κατάρτισης στην επιχειρηματικότητα που έδιναν έμφαση στην αλλαγή νοοτροπίας, όπως η μεταλαμπάδευση ανθεκτικότητας και νοοτροπίας ανάπτυξης, ήταν πιο επιτυχημένα σε σύγκριση με εκείνα που εστίαζαν αποκλειστικά στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σχετικά με την ενίσχυση της επιχειρηματικής αυτοαποτελεσματικότητας και απόδοσης, ιδίως μεταξύ των γυναικών.

Κατανόηση των Νοοτροπιών και της Μετεξέλιξής τους

Τι είναι η νοοτροπία;

Η νοοτροπία είναι ουσιαστικά ένα σύνολο πεποιθήσεων σχετικά με τις ικανότητες που έχουμε, τις δυνατότητές μας και το τι μπορούμε να κάνουμε όταν αντιμετωπίζουμε προκλήσεις. Διαπερνά κάθε τομέα της ζωής μας, από το πόσο τολμηροί είμαστε έως το πόσο ανθεκτικοί είμαστε απέναντι στις αντιξοότητες. Από την άλλη πλευρά, για πολλούς κοινωνικούς επιχειρηματίες, η ικανότητα να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις με αισιοδοξία μπορεί να είναι αυτό που μετατρέπει τις δυσκολίες της ζωής σε απλές αναποδιές.

Οι νοοτροπίες δεν είναι απλές απόψεις, αλλά διαμορφώνουν τις πράξεις μας. Για παράδειγμα, αν ένας επιχειρηματίας έχει σταθερή νοοτροπία – την πεποίθηση ότι οι ικανότητές του δεν μπορούν να αλλάξουν – θα προτιμήσει να αποφύγει να αναλάβει κινδύνους ή να δοκιμάσει νέα πράγματα (που τελικά θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε αποτυχία). Από την άλλη πλευρά, αν πιστεύει ότι με προσπάθεια και εξάσκηση μπορεί να εξελιχθεί και να βελτιωθεί, τότε – όταν αντιμετωπίζει προκλήσεις – θα τείνει να πιστεύει ότι η αντοχή σε δύσκολες στιγμές τον βοηθά να αναπτύξει τις ικανότητές του.

Κατανόηση των Νοοτροπιών και της Μετεξέλιξής τους

Πώς διαμορφώνεται η νοοτροπία;

Η νοοτροπία είναι αποτέλεσμα ενός συνδυασμού προσωπικών εμπειριών, κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και πολιτισμικών επιρροών. Ως μικρά παιδιά, λαμβάνουμε αμέτρητα σχόλια από γονείς, δασκάλους και συνομήλικους, τα οποία διαμορφώνουν τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τον εαυτό μας και τους άλλους. Τα σχόλια που αναγνωρίζουν την προσπάθεια περισσότερο από το έμφυτο ταλέντο – όπως το να μας λένε ότι είμαστε καλοί στο σχέδιο επειδή δουλεύουμε σκληρά – ενθαρρύνουν την πεποίθηση ότι οι δεξιότητες μπορούν να αποκτηθούν και γίνονται καθοριστικές για την προώθηση μιας προσαρμοστικής προσέγγισης.

Οι εμπειρίες μας σε διαφορετικά περιβάλλοντα διαμορφώνουν τη νοοτροπία μας καθώς μεγαλώνουμε. Το περιβάλλον μας, τόσο στο εκπαιδευτικό σύστημα και την κουλτούρα του χώρου εργασίας όσο και στους κοινωνικούς κανόνες, διαμορφώνει τις πεποιθήσεις μας. Η ίδρυση και η ανάπτυξη μιας επιχείρησης είναι συχνά ένα ταξίδι τεράστιας εξέλιξης για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες. Οι αποτυχίες και οι επιτυχίες τους, τα σχόλια των μεντόρων και των συνομηλίκων τους, καθώς και η κουλτούρα που τους περιβάλλει και τους λέει τι είναι δυνατό, επηρεάζουν την επιχειρηματική τους νοοτροπία. Οι πιο σημαντικές επιρροές είναι: :

- **Προσωπικές εμπειρίες:** Πρόκειται για τις άμεσες εμπειρίες επιτυχίας, αποτυχίας, ανατροφοδότησης και ενίσχυσης που συναντάμε στη ζωή μας. Για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες, οι πρώιμες εμπειρίες με την ηγεσία, την επίλυση προβλημάτων και την καινοτομία είναι κρίσιμες για τη διαμόρφωση της πεποίθησης ότι μπορούν να δημιουργήσουν θετικές αλλαγές.
- **Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις:** Οι στάσεις και οι προσδοκίες των ανθρώπων γύρω μας, συμπεριλαμβανομένων της οικογένειας, των φίλων, των συναδέλφων και των μεντόρων, επηρεάζουν σημαντικά τη νοοτροπία μας. Για παράδειγμα, ένας υποστηρικτικός μέντορας που ενθαρρύνει την ανάληψη ρίσκου και τη μάθηση από την αποτυχία μπορεί να βοηθήσει έναν επιχειρηματία να αναπτύξει μια ανθεκτική και προσαρμοστική νοοτροπία.
- **Πολιτισμικές επιρροές:** Οι ευρύτερες κοινωνικές νόρμες και αξίες διαμορφώνουν επίσης τη νοοτροπία μας. Για παράδειγμα, σε πολιτισμούς που αποδίδουν αξία στον ατομικισμό και την καινοτομία, οι επιχειρηματίες είναι πιο πιθανό να υιοθετήσουν μια νοοτροπία που αγκαλιάζει την αλλαγή και τη συνεχή βελτίωση. Αντίθετα, σε πολιτισμούς που δίνουν έμφαση στη σταθερότητα και την παράδοση, μπορεί να υπάρχει μια ισχυρότερη τάση προς μια σταθερή νοοτροπία.

Κατανόηση των Νοοτροπιών και της Μετεξέλιξής τους

Νοοτροπία και κοινωνική επιχειρηματικότητα

Στο πλαίσιο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, η νοοτροπία είναι ιδιαίτερα σημαντική, διότι επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρηματίες αντιμετωπίζουν τις μοναδικές προκλήσεις της εξισορρόπησης του κοινωνικού αντίκτυπου με, για παράδειγμα, την οικονομική βιωσιμότητα. Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες τείνουν να εργάζονται σε περιβάλλοντα με περιορισμένους πόρους, με σοβαρά κοινωνικά προβλήματα και ανάγκη για καινοτόμες λύσεις. Μια προσαρμοστική νοοτροπία —που αγκαλιάζει την ανάπτυξη, τη μάθηση και την ανθεκτικότητα— είναι απαραίτητη για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Σημαντικοί παράγοντες μιας τέτοιας νοοτροπίας είναι:

❖ **Αντιμετωπίζοντας τις προκλήσεις ως ευκαιρίες για μάθηση και καινοτομία:**

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες που υιοθετούν μια νοοτροπία ανάπτυξης είναι πιο πιθανό να αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις ως ευκαιρίες και όχι ως εμπόδια που θα θέσουν σε κίνδυνο τις πιθανότητες επιτυχίας τους. Μια τέτοια νοοτροπία παραμένει ευέλικτη και δεκτική σε νέες στρατηγικές, κάτι που είναι απαραίτητο για την αντιμετώπιση μεγάλων κοινωνικών προκλήσεων.

❖ **Μαθαίνοντας από την αποτυχία:** Η αποτυχία είναι ένα αναπόφευκτο μέρος της επιχειρηματικότητας και ο τρόπος με τον οποίο οι επιχειρηματίες αντιδρούν στην αποτυχία εξαρτάται από την νοοτροπία τους. Τα άτομα με νοοτροπία ανάπτυξης βλέπουν την αποτυχία ως ευκαιρία για να μάθουν και είναι επίσης πιο διατεθειμένοι να αναλογιστούν τι συνέβη, να κάνουν αλλαγές και να προσπαθήσουν ξανά. Αυτού του είδους η ανθεκτικότητα είναι απαραίτητη για να ευδοκιμήσει κανείς μακροπρόθεσμα ως κοινωνικός επιχειρηματίας.

❖ **Επιμονή Και Ανθεκτικότητα:** Η ζωή ενός κοινωνικού επιχειρηματία είναι γεμάτη προκλήσεις και η διαδρομή φαίνεται ατελείωτη. Μια προσαρμοστική νοοτροπία δημιουργεί επιμονή, ανταμείβοντας κάποιον για την πεποίθηση ότι η σκληρή δουλειά και η προσπάθεια οδηγούν στην ανάπτυξη και, τελικά, στην επιτυχία. Αυτή η ικανότητα να ανακάμπτει κανείς από κάθε αποτυχία είναι ζωτικής σημασίας για να διατηρήσει τη δυναμική και την αφοσίωσή του στην κοινωνική αποστολή, ακόμη και μετά από την εμπειρία των αποτυχιών.

❖ **Καινοτομία και δημιουργικότητα:** Η προσαρμοστική νοοτροπία ενθαρρύνει τους επιχειρηματίες να σκέφτονται έξω από τα καθιερωμένα πλαίσια, εξερευνώντας νέες δυνατότητες. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στον κοινωνικό τομέα, όπου τα παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα δεν εφαρμόζονται εύκολα και απαιτούνται νέοι τρόποι για την επίλυση παλαιών και νέων προκλήσεων.

Κατανόηση των Νοοτροπιών και της Μετεξέλιξής τους

Επίδραση των νοοτροπιών στην ισότητα των φύλων

Οι νοοτροπίες που επικρατούν στο οικοσύστημα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας έχουν σημαντική επίδραση στη δυναμική των φύλων. Οι παραδοσιακοί ρόλοι των φύλων και οι κοινωνικές προσδοκίες έχουν διαμορφώσει από καιρό τις νοοτροπίες τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών, οδηγώντας συχνά σε παγιωμένα στερεότυπα και προκαταλήψεις που διαιωνίζουν τις έμφυλες ανισότητες μεταξύ των φύλων.

Για παράδειγμα, οι γυναίκες επιχειρηματίες συχνά αντιμετωπίζουν την εσωτερικευμένη πεποίθηση ότι πρέπει να συμμορφώνονται με ορισμένες κοινωνικές νόρμες, όπως να είναι πιο προσεκτικές ή να αποφεύγουν τα ρίσκα. Αυτές οι στάσεις μπορούν να οδηγήσουν σε συντηρητικές επιχειρηματικές στρατηγικές, χαμηλότερες οικονομικές προβλέψεις και απροθυμία να επιδιώξουν μεγάλης κλίμακας επιχειρηματικές δραστηριότητες. Όπως επισημαίνεται στη μελέτη του έργου Coop4Equality και σε διάφορες συνεντεύξεις, πολλές γυναίκες επιχειρηματίες τείνουν να επιδιώκουν «ασφαλείς» και «διαχειρίσιμους» στόχους αντί για τις φιλόδοξες, υψηλού ρίσκου επιχειρηματικές δραστηριότητες που συχνά επιδιώκουν οι άνδρες συνάδελφοί τους.

Επιπλέον, τέτοιες στάσεις συχνά ενισχύονται από τις υπάρχουσες δομές εντός του οικοσυστήματος των κοινωνικών επιχειρήσεων. Όπως σημειώνεται σε μια μελέτη των Brush et al. (2018), οι επιχειρήσεις που διευθύνονται από γυναίκες λαμβάνουν λιγότερη χρηματοδότηση από επιχειρηματικά κεφάλαια σε σύγκριση με τις επιχειρήσεις που διευθύνονται από άνδρες, κυρίως λόγω της προκατάληψης των επενδυτών και της αντίληψης ότι οι γυναίκες είναι λιγότερο ικανές να διευθύνουν επιχειρήσεις με υψηλή ανάπτυξη. Αυτή η ανισότητα δεν είναι μόνο αποτέλεσμα εξωτερικής προκατάληψης, αλλά συνδέεται και με τις εσωτερικευμένες πεποιθήσεις των ίδιων των γυναικών, οι οποίες μπορεί να αμφιβάλλουν για την ικανότητά τους να αναπτυχθούν και να επιτύχουν.

Από την άλλη πλευρά, μια νοοτροπία ανάπτυξης μπορεί να διαδραματίσει μετασχηματιστικό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των φύλων στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Όταν οι γυναίκες επιχειρηματίες υιοθετούν μια νοοτροπία ανάπτυξης, είναι πιο πιθανό να αμφισβητήσουν το status quo, να αναλάβουν τολμηρές δράσεις και να επιδιώξουν ευκαιρίες που αρχικά μπορεί να φαίνονται απρόσιτες. Αυτή η αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη καινοτομία, πιο φιλόδοξα εγχειρήματα και μεγαλύτερη πιθανότητα εξασφάλισης των πόρων και της υποστήριξης που απαιτούνται για την επιτυχία.

Οι νοοτροπίες είναι αναπτυξιακές δομές που διαμορφώνονται μέσα στα άτομα για διάφορους λόγους – από προσωπικές εμπειρίες και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις έως πολιτισμικές επιρροές. Ως ένα σύνολο πεποιθήσεων και στάσεων που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον εαυτό μας και τον αλληλένδετο κόσμο μας, αποτελούν ισχυρές αφηγήσεις που μας ωθούν σε μια γενναία σταδιοδρομία στη ζωή – ειδικά όταν πρόκειται για κάτι τόσο απαιτητικό όσο η εμβάθυνση στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες που αξιοποιούν τη δύναμη μιας νοοτροπίας ανάπτυξης που δίνει έμφαση στην ανάπτυξη, τη μάθηση και την ανθεκτικότητα μπορούν να μετατρέψουν τις προκλήσεις σε ευκαιρίες για να επιτύχουν διαρκή κοινωνικό αντίκτυπο για έναν σκοπό.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Η επίτευξη της ισότητας των φύλων στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας παρουσιάζει αρκετές σημαντικές προκλήσεις, παρά την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση και τις πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια από πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων επενδυτών, υπευθύνων χάραξης πολιτικής και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Στρατηγικές παρεμβάσεις για μια αλλαγή συμπεριληπτικού οικοσυστήματος

Μια πρόσφατη ανασκόπηση των ομάδων αυτοβοήθειας (Self-Help Groups) που διεξήχθη από διάφορα τμήματα της Παγκόσμιας Τράπεζας έδειξε ότι οι περισσότερες αναπτυξιακές στρατηγικές και προγράμματα δίνουν έμφαση στην αλλαγή των ατομικών συμπεριφορών, αλλά η επίτευξη της έμφυλης ισότητας απαιτεί επίσης να δοθεί έμφαση στον μετασχηματισμό των συλλογικών κανόνων και νοοτροπιών. Πρέπει να λάβουμε υπόψη τις αφηγήσεις που περιβάλλουν το φύλο στο οποίο ζούμε — τι σημαίνει να είσαι κορίτσι, αγόρι, γυναίκα ή άνδρας.

Για πολλούς, αυτές οι αφηγήσεις σχετικά με το φύλο αποτελούν ένα κρίσιμο μέρος της κοινωνικής μας ταυτότητας, συχνά χωρίς να το συνειδητοποιούμε, επηρεάζοντας σημαντικά τη ζωή μας. Στην προσπάθειά μας να επιτύχουμε την ισότητα των φύλων, έχουμε αγνοήσει την επιρροή που έχουν αυτές οι αφηγήσεις σχετικά με το φύλο τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες, αλλά και στην κοινωνία γενικότερα. Οι νόρμες σχετικά με το φύλο είναι η κοινή αντίληψη, τα συναισθήματα και η συμπεριφορά όλων των κοινωνικών ομάδων σχετικά με τους άνδρες και τις γυναίκες, που αναπαράγουν την ανισότητα των φύλων σε όλα τα επίπεδα. Η αλλαγή αυτών των κοινών αφηγήσεων απαιτεί την αντιμετώπιση τόσο της συλλογικής δράσης όσο και των κοινωνικών κανόνων που αφορούν το φύλο σε διάφορες τάξεις, φυλές και εθνοτικές ομάδες.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Για να αλλάξει η συλλογική νοοτροπία, ειδικά όσον αφορά τις δυναμικές εξουσίας, όλοι οι δρώντες, αλλά κυρίως εκείνοι που βρίσκονται στην εξουσία, πρέπει πρώτα να αναγνωρίσουν τις δικές τους έμφυλες νόρμες και να ασχοληθούν με τη συλλογική δράση των έμφυλων δομών που υπάρχουν στις οικογένειες, τις κοινότητες, τους χώρους εργασίας, τους παρόχους υπηρεσιών, τις αγορές, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να ληφθούν υπόψη ορισμένα οριζόντια στοιχεία:

1. Αλλάξτε την ιστορία του φύλου μέσω της αφήγησης:

Ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζονται οι πληροφορίες μπορεί να ενισχύσει σημαντικά τα στερεότυπα και τις δικές μας προκαταλήψεις. Η επιστήμη της συμπεριφοράς έχει από καιρό αποδείξει ότι ο τρόπος παρουσίασης επηρεάζει τη λήψη αποφάσεων και τα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας αναφέρει ότι το ένα τρίτο των γυναικών παγκοσμίως έχει υποστεί βία από τον σύντροφό τους. Αν και αυτό το στατιστικό στοιχείο υπογραμμίζει ένα σοβαρό πρόβλημα, η παθητική παρουσίαση της πληροφορίας μπορεί να μετατοπίσει ακούσια την προσοχή αποκλειστικά στις γυναίκες, πλαισιώνοντας το πρόβλημα ως «γυναικείο ζήτημα». Η προσοχή στον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών μπορεί να βοηθήσει στην αμφισβήτηση και την αναδιαμόρφωση των υφιστάμενων νοοτροπιών.

2. Κατανόηση της δυναμικής ισχύος:

Οτιδήποτε προσπαθεί να αποσταθεροποιήσει ή να αλλάξει την εξουσία των ανδρών προκαλεί αντίσταση στην αλλαγή και αντίδραση εναντίον των γυναικών. Χωρίς μια αλλαγή στην αντίληψη των ανδρών για το τι σημαίνει να είσαι άνδρας (και πώς να χρησιμοποιούν την εξουσία τους για το κοινό καλό), μια μετασχηματιστική αλλαγή που είναι αυθεντική και μη βίαιη μπορεί να είναι δύσκολη. Τα συναισθήματα παίζουν κρίσιμο ρόλο στις συμπεριφορές και τις αποφάσεις μας και διατηρούν τη δυναμική της ισχύος με σημαντικούς τρόπους. Αναγνωρίζοντας τη σημασία των συναισθηματικών κινητήριων δυνάμεων, όπως ο θυμός, η αποδοκιμασία ή η ντροπή,

μπορεί να υποστηρίξει τις υπάρχουσες ανισότητες. Οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες ωφελούνται όταν ενσωματώνουν στοιχεία που αφορούν τα συναισθήματα και τις δυναμικές της εξουσίας. Τα προγράμματα που διδάσκουν δεξιότητες ζωής, συμπεριλαμβανομένης της συναισθηματικής νοημοσύνης (όπως η ενσυναίσθηση, η συμπόνια κ.λπ.) και της μη βίαιης επικοινωνίας, έχουν αποδειχθεί ότι μειώνουν τη βία κατά των γυναικών, βελτιώνουν τα ποσοστά παραμονής των κοριτσιών στο σχολείο και προάγουν την υγιέστερη αυτοεκτίμηση στους άνδρες χωρίς να καταφεύγουν στη βία.

3. Ενθάρρυνση συνεργατικών προσεγγίσεων:

Γενικά, οι άνδρες έχουν σε μεγάλο βαθμό αποκλειστεί από τις πρωτοβουλίες μεγάλης κλίμακας για την ενδυνάμωση των γυναικών. Ωστόσο, υπάρχουν όλο και περισσότερες ενδείξεις ότι η συμμετοχή των ανδρών σε αυτές τις συζητήσεις μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικές αλλαγές στη συμπεριφορά. Για παράδειγμα, στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, μια παρέμβαση περιελάμβανε άνδρες και τις συντρόφους τους να συζητούν πώς οι συγκρούσεις διαμόρφωσαν τις ιδέες τους για την αρρενωπότητα. Αυτή η πρωτοβουλία είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση της ενδοοικογενειακής βίας και τη μεγαλύτερη συμμετοχή των ανδρών στη φροντίδα των παιδιών και στη λήψη αποφάσεων, με τις γυναίκες να δηλώνουν ότι έχουν μεγαλύτερη ελευθερία να μοιράζονται τις εμπειρίες τους. Τα προγράμματα ενδυνάμωσης των γυναικών πρέπει να περιλαμβάνουν τους άνδρες και να εργάζονται για την αποδόμηση και την αλλαγή της νοοτροπίας σχετικά με τις τρέχουσες ανισορροπίες εξουσίας.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

Πρακτικά εργαλεία για τη δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Μια προσέγγιση ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο αναγνωρίζει τις διαφορετικές εμπειρίες, ανάγκες και συνεισφορές όλων των φύλων, επιτρέποντας στους κοινωνικούς επιχειρηματίες να δημιουργήσουν πιο αποτελεσματικές και δίκαιες επιχειρήσεις. Ακολουθούν μερικές πρακτικές στρατηγικές για την ανάπτυξη αυτής της νοοτροπίας:

1 Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση: Εργαστήρια, εκπαιδευτικές συνεδρίες και συζητήσεις μπορούν να παρέχουν στους κοινωνικούς επιχειρηματίες τις γνώσεις που χρειάζονται για να αναγνωρίζουν και να αμφισβητούν τα στερεότυπα των φύλων, προωθώντας την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αυτές οι προκαταλήψεις μπορούν να επηρεάσουν την λήψη αποφάσεων και την καινοτομία. Τα στρατηγικά εργαλεία μπορούν να περιλαμβάνουν:

- **Εξατομικευμένα εκπαιδευτικά εργαστήρια:** Προσφέρετε εκπαιδευτικές συνεδρίες που εστιάζουν στις επιχειρηματικές δεξιότητες, την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων και τη χρηματοοικονομική παιδεία, ειδικά σχεδιασμένες για γυναίκες και περιθωριοποιημένα φύλα.
- **Συζητήσεις και συνεδρίες ευαισθητοποίησης:** Οι συνεδρίες που εστιάζουν στις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα μπορούν να ενισχύσουν την κατανόηση και να αλλάξουν τις αντιλήψεις.

2 Πρόσβαση σε χρηματοδότηση και οικονομικούς πόρους: Προσπάθεια για την εξάλειψη των εμποδίων στη χρηματοδότηση και τους πόρους για τις γυναίκες και τα υποεκπροσωπούμενα φύλα. Δημιουργία πρωτοβουλιών ειδικά σχεδιασμένων για την υποστήριξη αυτών των ομάδων, όπως επιχορηγήσεις και πρόσβαση σε επενδυτικές ευκαιρίες. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:

- **Επενδύσεις με βάση το φύλο:** Ενθάρρυνση των επενδυτών να υιοθετούν επενδυτικές στρατηγικές με βάση το φύλο, που δίνουν προτεραιότητα στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων υπό την ηγεσία γυναικών και εκείνων που ασχολούνται με θέματα φύλου.
- **Μικροχρηματοδότηση και επιχορηγήσεις:** Ανάπτυξη ειδικών προγραμμάτων επιχορηγήσεων και επιλογών μικροχρηματοδότησης που απευθύνονται σε γυναίκες επιχειρηματίες, μειώνοντας τα εμπόδια στη χρηματοδότηση και επιτρέποντάς τους να ξεκινήσουν και να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

3 Δημιουργία συμπεριληπτικών δικτύων: Οι γυναίκες και τα περιθωριοποιημένα φύλα συχνά επωφελούνται από την καθοδήγηση και την υποστήριξη από ομοτίμους. Η δημιουργία πλατφορμών δικτύωσης μπορεί να ενδυναμώσει αυτούς τους επιχειρηματίες, βοηθώντας τους να μοιραστούν πόρους, εμπειρίες και στρατηγικές για την επιτυχία. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:

- **Προγράμματα καθοδήγησης:** Δημιουργία δικτύων καθοδήγησης που συνδέουν έμπειρους επιχειρηματίες με ανερχόμενες γυναίκες ηγέτιδες, με σκοπό την παροχή καθοδήγησης, υποστήριξης και πόρων.
- **Εκδηλώσεις δικτύωσης:** Διοργάνωση εκδηλώσεων που φέρνουν σε επαφή διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς του οικοσυστήματος της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία μεταξύ των φύλων και την ανταλλαγή ιδεών.
- **Ηλεκτρονικές πλατφόρμες:** Ψηφιακοί χώροι όπου οι επιχειρηματίες μπορούν να συνδεθούν, να μοιραστούν πόρους και να συνεργαστούν σε έργα, εξασφαλίζοντας την προσβασιμότητα για όλα τα φύλα.

4 Προώθηση πολιτικών: Οι οργανισμοί πρέπει να εφαρμόζουν πολιτικές που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα διαφορετικά φύλα. Αυτό περιλαμβάνει ευέλικτες μορφές εργασίας, γονική άδεια και υποστήριξη για τις ευθύνες φροντίδας. Τέτοιες πολιτικές όχι μόνο ωφελούν τους εργαζομένους, αλλά και δημιουργούν μια κουλτούρα που εκτιμά και υποστηρίζει όλα τα άτομα. Οι βασικές παρεμβάσεις μπορούν να περιλαμβάνουν:

- **Πολιτικές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των δύο φύλων:** Συνεργασία με κυβερνήσεις και οργανισμούς για τη δημιουργία πολιτικών που προωθούν την ισότητα των φύλων στη χρηματοδότηση, την απασχόληση και την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας.
- **Εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού:** Διεξαγωγή εκστρατειών για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη σημασία της ισότητας των φύλων στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, κινητοποιώντας την υποστήριξη του κοινού για συστημική αλλαγή.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

5

Έρευνα και συλλογή δεδομένων: Η ανάπτυξη δεικτών για την αξιολόγηση της ισότητας των φύλων στις κοινωνικές επιχειρήσεις είναι σημαντική για τη λογοδοσία. Οι οργανισμοί πρέπει να παρακολουθούν την εκπροσώπηση των διαφορετικών φύλων σε ηγετικές θέσεις, την κατανομή της χρηματοδότησης και τον αντίκτυπο των έργων. Οι στρατηγικές παρεμβάσεις πρέπει να περιλαμβάνουν:

- **Ολοκληρωμένες μελέτες:** Διεξαγωγή έρευνας για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την εκπροσώπηση, τις προκλήσεις και τις επιτυχίες των γυναικών και των περιθωριοποιημένων φύλων στην κοινωνική επιχειρηματικότητα.
- **Δείκτες επιπτώσεων:** Ανάπτυξη δεικτών για την αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων με έμφαση στο φύλο, συμβάλλοντας στην διαμόρφωση μελλοντικών στρατηγικών και πολιτικών.

6

Πρώθηση μιας συμπεριληπτικής κουλτούρας: Η δημιουργία μιας κουλτούρας που εκτιμά τη διαφορετικότητα και τη συμπερίληψη εντός των οργανισμών είναι θεμελιώδης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω:

- **Εκπαίδευση σχετικά με τις ασυνείδητες προκαταλήψεις:** Εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αντιμετωπίζουν τις ασυνείδητες προκαταλήψεις στην πρόσληψη, τη χρηματοδότηση και τις οργανωτικές πρακτικές, προωθώντας ένα πιο δίκαιο περιβάλλον.
- **Ανάδειξη της ποικιλομορφίας:** Αναγνώριση και ανάδειξη της συμβολής των διαφορετικών ηγετών στην κοινωνική επιχειρηματικότητα μέσω βραβείων, εκθέσεων και δημόσιας αναγνώρισης, ενισχύοντας την αξία της ένταξης και της ποικιλομορφίας.
- **Πρώθηση προτύπων:** Ανάδειξη και επιβράβευση των επιτυγμάτων των γυναικών και των περιθωριοποιημένων φύλων στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Η προβολή προτύπων μπορεί να εμπνεύσει άλλους και να καταδείξει τον θετικό αντίκτυπο της διαφορετικότητας στην ηγεσία στην πρώθηση της κοινωνικής αλλαγής.

Δημιουργία μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο στην Κοινωνική Επιχειρηματικότητα

7

Εμπλοκή των ανδρών ως συμμάχων: Όταν οι άνδρες κατανοούν τη σημασία της ισότητας των φύλων και αναγνωρίζουν τον ρόλο τους στην προώθησή της, μπορούν να γίνουν υποστηρικτές της αλλαγής. Αυτό δεν περιλαμβάνει μόνο την υποστήριξη των γυναικών, αλλά και την καταπολέμηση ζημιολόγων συμπεριφορών και πρακτικών εντός των δικτύων τους, δημιουργώντας μια πιο συμπεριληπτική κουλτούρα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει:

- **Προγράμματα προάσπισης των ανδρών:**

Δημιουργία πρωτοβουλιών που ενθαρρύνουν τους άνδρες να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των φύλων, συμβάλλοντας στην αλλαγή των πολιτισμικών κανόνων και υποστηρίζοντας την ηγεσία των γυναικών.

- **Εργαστήρια για τη συμμαχία:** Παροχή εκπαίδευσης στους άνδρες ώστε να κατανοήσουν τον ρόλο τους ως σύμμαχοι και να τους παρέχουν τα εργαλεία για να προασπίσουν αποτελεσματικά την ισότητα των φύλων.

8

Προώθηση της διαφορετικής ηγεσίας: Προσλαμβάνετε ενεργά άτομα διαφορετικού φύλου και καταγωγής, ώστε να εξασφαλίσετε μια ποικιλία απόψεων στη λήψη αποφάσεων. Αυτή η διαφορετικότητα όχι μόνο ενισχύει τη δημιουργικότητα, αλλά και βελτιώνει την ικανότητα του οργανισμού να ανταποκρίνεται στις ανάγκες διαφορετικών κοινοτήτων.

- **Χορηγία και υποστήριξη:** Δημιουργήστε συμφωνίες χορηγίας όπου ανώτερα στελέχη υποστηρίζουν και προωθούν ενεργά την εξέλιξη διαφορετικών ταλέντων εντός του οργανισμού. Συνδέστε αναδυόμενους ηγέτες από διαφορετικά υπόβαθρα με ανώτερα στελέχη που μπορούν να τους προσφέρουν καθοδήγηση, υποστήριξη και ευκαιρίες δικτύωσης.
- **Πρακτικές συμπεριληπτικής πρόσληψης:** Βεβαιωθείτε ότι οι ομάδες πρόσληψης περιλαμβάνουν μέλη από διαφορετικά υπόβαθρα, ώστε να μετριαστούν οι προκαταλήψεις και να προωθηθεί η συμπεριληπτικότητα. Ζητήστε βοήθεια από διάφορες πλατφόρμες και δίκτυα για να προσεγγίσετε υποεκπροσωπούμενες ομάδες και συνεργαστείτε με οργανισμούς που υποστηρίζουν επιχειρηματίες που ανήκουν σε μειονότητες.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

Η νοοτροπία μας έχει σημαντική επίδραση στον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο, στον τρόπο με τον οποίο ανταποκρινόμαστε στις προκλήσεις και σε αυτό που θεωρούμε εφικτό — τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και στο πλαίσιο των συστημάτων στα οποία ανήκουμε. Αν και οι αλλαγές στη νοοτροπία συχνά ξεκινούν με μια στιγμή προσωπικού προβληματισμού, απαιτούν συνεχή προσοχή, εξάσκηση και εργαλεία για να γίνουν μόνιμες αλλαγές.

Αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζει μια σειρά από πρακτικές, δοκιμασμένες μεθόδους που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τα άτομα και τις ομάδες να καλλιεργήσουν μια νοοτροπία ευαισθητοποιημένη ως προς το φύλο. Αυτά τα εργαλεία αναπτύχθηκαν και εφαρμόστηκαν μέσω των εργαστηρίων του προγράμματος Coop4Equality, με στόχο να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ εσωτερικής συνειδητοποίησης και εξωτερικής αλλαγής. Παρέχουν υποστήριξη στους συμμετέχοντες στους ακόλουθους τομείς

- Είναι σημαντικό να είμαστε ενήμεροι για τις περιοριστικές πεποιθήσεις και τα συνήθη πρότυπα συμπεριφοράς.
- Εργαζόμαστε για να δημιουργήσουμε τολμηρά και συμπεριληπτικά οράματα για το μέλλον.
- Ο στόχος είναι να ενισχύσουμε την αυτοαποτελεσματικότητα και να ενθαρρύνουμε την κοινή ευθύνη.
- Μετατρέποντας τον αναστοχασμό σε συγκεκριμένες, καθημερινές δράσεις.

Κάθε μέθοδος είναι προσαρμόσιμη σε διαφορετικά πλαίσια και επίπεδα εμπειρίας. Ενώ ορισμένες είναι κατάλληλες για ατομικό προβληματισμό, άλλες προωθούν την ομαδική μάθηση ή τη συλλογική δράση. Σκοπός της πρωτοβουλίας αυτής είναι η παροχή ενός σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση της ευαισθητοποίησης σε θέματα φύλου στην ηγεσία, τη λήψη αποφάσεων και την οργανωτική κουλτούρα στην κοινωνική οικονομία.

Ανεξάρτητα από το αν είστε επιχειρηματίας, εκπαιδευτικός, διαμεσολαβητής ή πρωτοπόρος της αλλαγής, αυτές οι μέθοδοι έχουν σχεδιαστεί για να σας ενθαρρύνουν να σκέφτεστε πιο βαθιά, να ενεργείτε με μεγαλύτερο θάρρος και να ηγείστε με μεγαλύτερο σκοπό.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

1

Αυτοδιάγνωση και συνειδητοποίηση

Η καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο ξεκινά με την κατανόηση της τρέχουσας κατάστασής μας. Πριν επιχειρήσουμε να αλλάξουμε τα πρότυπα σκέψης ή συμπεριφοράς, είναι πρώτα απαραίτητο να τα συνειδητοποιήσουμε, χωρίς κρίση, αλλά με περιέργεια και σαφήνεια. Αυτή η ενότητα παρουσιάζει εργαλεία που βοηθούν στον εντοπισμό των συνήθων νοοτροπιών, των συναισθηματικών ερεθισμάτων και των περιοριστικών πεποιθήσεων.

Ο στόχος αυτών των μεθόδων είναι:

- Να αυξήσουν την αυτογνωσία σε σχέση με τις εσωτερικευμένες νόρμες και τα αντιδραστικά πρότυπα.
- Να δείξουν αν η νοοτροπία μας είναι σταθερή, προσανατολισμένη στην ανάπτυξη ή συμπεριληπτική.
- Να διασφαλίσουν ότι έχουν τεθεί οι βάσεις για εκούσιες αλλαγές νοοτροπίας.

Μπορούν να χρησιμοποιηθούν ατομικά ή σε ομαδικές συνεδρίες και λειτουργούν ιδιαίτερα καλά ως ασκήσεις έναρξης ή θεμελίωσης σε εργαστήρια, εκπαιδεύσεις ηγεσίας ή περιβάλλοντα συμβουλευτικής.

Μέθοδος 1: Αυτοαξιολόγηση τυπολογίας νοοτροπίας

Σκοπός:

Αποκτήστε εικόνα για τις τρέχουσες τάσεις της νοοτροπίας σας και προσδιορίστε τους τομείς στους οποίους θέλετε να εξελιχθείτε.

Οδηγίες:

1. Διαβάστε μια σειρά από σύντομες δηλώσεις (βλ. συνημμένο).
2. Για κάθε μία, αξιολογήστε πόσο αληθινή σας φαίνεται σε μια κλίμακα από 1 (καθόλου) έως 5 (πολύ).
3. Αθροίστε τους βαθμούς σας σε κάθε κατηγορία: Σταθερή νοοτροπία, Νοοτροπία ανάπτυξης, Συμπεριληπτική νοοτροπία
4. Σκεφτείτε τα αποτελέσματά σας:
 - Ποια νοοτροπία κυριαρχεί περισσότερο μέσα σας αυτή τη στιγμή;
 - Σε ποια περίπτωση θα σας εξυπηρετούσε καλύτερα μια διαφορετική νοοτροπία;

Συμβουλή:

Δεν υπάρχουν σωστές ή λάθος απαντήσεις. Αυτή η άσκηση είναι για εσάς — να είστε ειλικρινείς και ευγενικοί με τον εαυτό σας.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

Μέθοδος 2: Εξερεύνηση των ερεθισμάτων και των προτύπων

Σκοπός:

Κατανόηση των στιγμών που προκαλούν αντιδραστικές σκέψεις, συναισθήματα ή συμπεριφορές — και αποκάλυψη των προτύπων που κρύβονται πίσω από αυτά.

Οδηγίες:

1. Αφιερώστε 10–15 λεπτά για να σκεφτείτε τις ακόλουθες ερωτήσεις. Γράψτε ελεύθερα σε ένα σημειωματάριο ή ημερολόγιο.
 - ο Πότε αισθάνεστε ότι έχετε κολλήσει, μπλοκαριστεί ή διστάζετε στην εργασία σας;
 - ο Ποιες καταστάσεις προκαλούν άγχος, αμφιβολίες για τον εαυτό σας ή ένταση;
 - ο Τι είδους σκέψεις σας έρχονται σε αυτές τις στιγμές;
 - ο Από πού πιστεύετε ότι προέρχονται αυτά τα μοτίβα (π.χ. προηγούμενες εμπειρίες, κουλτούρα, ρόλος);
 - ο Τι θα θέλατε να πιστεύετε σε αντίθεση με αυτά;
2. Κάντε μια παύση και διαβάστε τις σκέψεις σας. Επισημάνετε μια ιδέα που σας φαίνεται ιδιαίτερα σημαντική.

Συμβουλή:

Αντιμετωπίστε αυτό ως μια εσωτερική εξερεύνηση — δεν προσπαθείτε να «διορθώσετε» τίποτα, απλώς παρατηρείτε με επίγνωση και περιέργεια.

Μέθοδος 3: Ανασκόπηση περιοριστικών πεποιθήσεων

Σκοπός:

Εντοπίστε τις εσωτερικές πεποιθήσεις που μπορεί να σας εμποδίζουν και αρχίστε να τις επαναπροσδιορίζετε.

Οδηγίες:

1. Αφιερώστε 10-15 λεπτά για αθόρυβο προβληματισμό. Χρησιμοποιήστε ένα σημειωματάριο ή μια λευκή σελίδα για να απαντήσετε στις ακόλουθες ερωτήσεις;
2. Ποιες σκέψεις ή πεποιθήσεις σας έρχονται συχνά στο μυαλό όταν αισθάνεστε διστακτικός/η ή ανεπαρκής;
3. Σε ποιες καταστάσεις εμφανίζονται συνήθως αυτές οι πεποιθήσεις; (π.χ. όταν μιλάτε σε συσκέψεις, υποβάλλετε μια αίτηση, ηγείστε άλλων)
4. Από πού πιστεύετε ότι προέρχονται αυτές οι πεποιθήσεις; (από την παιδική ηλικία, προηγούμενους ρόλους, κοινωνικές προσδοκίες;)
5. Τι θα θέλατε να πιστεύετε αντ' αυτού — κάτι που σας κάνει να νιώθετε υποστήριξη, θάρρος ή φιλοδοξία;

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

6. Αν είχατε μια εσωτερική φωνή που σας ενθάρρυνε, τι θα έλεγε;

Συμβουλή:

Γράψτε σαν να μιλάτε στον εαυτό σας και κάντε το με συμπόνια. Μπορείτε ακόμη και να μετατρέψετε τη νέα πεποίθηση σε επιβεβαίωση ή υπενθύμιση.

Παράδειγμα:

Περιοριστική πεποίθηση: «Δεν είμαι έτοιμος να ηγηθώ μιας ομάδας».

Νέα πεποίθηση: «Μπορώ να μάθω να ηγούμαι και δεν χρειάζεται να είμαι τέλειος για να είμαι αποτελεσματικός».

2

Όραμα και δράση

Μόλις συνειδητοποιήσουμε τα εσωτερικά μας μοτίβα και τις περιοριστικές πεποιθήσεις μας, το επόμενο βήμα είναι να φανταστούμε νέες δυνατότητες και να τις μετατρέψουμε σε δράση. Αυτή η ενότητα προσφέρει εργαλεία που σας βοηθούν να μετατοπίσετε την προσοχή σας από ό,τι σας κρατάει πίσω σε ό,τι σας ωθεί μπροστά.

Οι ακόλουθες μέθοδοι έχουν σχεδιαστεί για να:

- Επεκτείνουν την εικόνα σας για το τι είναι δυνατό.
- Συνδέσουν την προσωπική σας ανάπτυξη με την αλλαγή στον πραγματικό κόσμο.
- Σας βοηθήσουν να ορίσετε σαφή, τολμηρά βήματα προς μια πιο συμπεριληπτική και στοχευμένη πρακτική.

Είτε είστε επιχειρηματίας, εκπαιδευτικός ή φορέας αλλαγής, αυτά τα εργαλεία μπορούν να σας βοηθήσουν να μετατρέψετε τον αναστοχασμό σε δράση — με θάρρος, σαφήνεια και πρόθεση.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

Μέθοδος 4: Αντίστροφη χαρτογράφηση

Σκοπός:

Οραματίζετε ένα φιλόδοξο μέλλον και εργαστείτε αντίστροφα για να προσδιορίσετε τα βασικά βήματα που θα σας οδηγήσουν εκεί.

Οδηγίες:

1. Αφιερώστε λίγο χρόνο για να φανταστείτε τη δουλειά ή την πρωτοβουλία σας σε πέντε χρόνια από τώρα:
 - ο Τι έχει αλλάξει;
 - ο Ποιος επωφελείται;
 - ο Για τι είστε πιο περήφανοι;
2. Τώρα χαρτογραφήστε την πορεία σας μέχρι σήμερα χρησιμοποιώντας το παρακάτω χρονοδιάγραμμα. Μπορείτε να το σχεδιάσετε σε ένα φύλλο χαρτί ή να χρησιμοποιήσετε το πρότυπο:
 - ο 5 χρόνια από τώρα → 3 χρόνια → 1 έτος → Σήμερα → Επόμενο βήμα
 - ο For each stage, ask:
 - What Για κάθε στάδιο, ρωτήστε:
 - Τι συνέβη σε αυτό το σημείο;
 - Ποιες αποφάσεις, ενέργειες ή συνεργασίες ήταν απαραίτητες;
 - Ποιες τολμηρές επιλογές έκαναν τη διαφορά;
3. Ολοκληρώστε γράφοντας ένα συγκεκριμένο βήμα που μπορείτε να κάνετε αυτή την εβδομάδα για να προχωρήσετε προς αυτή την κατεύθυνση..

Συμβουλή:

Ξεκινήστε με το ιδανικό αποτέλεσμα — όχι με το πιο «ρεαλιστικό». Αφήστε την φαντασία σας να σας οδηγήσει και βελτιώστε το αργότερα..

Μέθοδος 5: Δέσμευση για δράση

Σκοπός:

Μετατρέψτε την πρόθεση σε δράση, δεσμευόμενοι να κάνετε ένα τολμηρό, σημαντικό βήμα — και προετοιμαστείτε για ό,τι μπορεί να σας εμποδίσει.

Οδηγίες:

1. Αφιερώστε λίγο χρόνο για να σκεφτείτε:
 - ο Ποια είναι η δράση που διστάζετε να κάνετε, αλλά γνωρίζετε ότι θα σας βοηθήσει να προχωρήσετε μπροστά;
 - ο Τι θα κάνατε αν ήσασταν λίγο πιο γενναίοι;
2. Γράψτε τη δέσμευσή σας χρησιμοποιώντας τις παρακάτω υποδείξεις:

- ο Η τολμηρή μου ενέργεια:
- ο Γιατί είναι σημαντική για μένα:
- ο Τι μπορεί να την εμποδίσει:

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

- ο Πώς θα υποστηρίξω τον εαυτό μου:
- ο Πότε θα το κάνω: (να είστε συγκεκριμένοι)

3. Προαιρετικό: Μοιραστείτε τη δράση σας με κάποιον που εμπιστεύεστε — το να το πείτε φωναχτά μπορεί να ενισχύσει την αφοσίωσή σας.

Συμβουλή:

Μικρά βήματα αρκούν. Η δύναμη βρίσκεται στην επιλογή κάτι που σας ωθεί να ξεπεράσετε τα όριά σας — χωρίς να σας καταβάλλει.

Παράδειγμα:

«Θα στείλω email στον πιθανό συνεργάτη που αποφεύγω μέχρι την Πέμπτη. Θέλω να ανοίξω την πόρτα για συνεργασία, ακόμα κι αν δεν είμαι σίγουρος για το πώς θα ανταποκριθεί».

3

Σύνδεση και αμοιβαία μάθηση

Η αλλαγή νοοτροπίας δεν επιτυγχάνεται μεμονωμένα. Εξελισσόμαστε περισσότερο όταν μοιραζόμαστε τις ιστορίες μας, ακούμε τους άλλους και συνειδητοποιούμε ότι δεν είμαστε μόνοι στις αμφιβολίες, τις φιλοδοξίες ή τις καμπές της ζωής μας. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται μια μέθοδος που ενθαρρύνει την αμοιβαία έμπνευση και τη συλλογική γνώση — όχι μέσω συμβουλών, αλλά μέσω της παρουσίας και της απήχησης.

Χρησιμοποιήστε αυτόν τον χώρο για να:

- Δημιουργήσετε συναισθηματική σύνδεση παρά τις διαφορές
- Ενισχύσετε το θάρρος μοιράζοντας πραγματικές εμπειρίες
- Μάθετε μέσω της αφήγησης ιστοριών και όχι της θεωρίας

Αυτές οι πρακτικές είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές σε ομάδες, κοινότητες ή ομάδες μάθησης — αλλά μπορούν επίσης να εφαρμοστούν σε ζευγάρια ή μικρές συγκεντρώσεις.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

Μέθοδος 6: Ανταλλαγή ιστοριών

Σκοπός:

Μοιραστείτε πραγματικές εμπειρίες για να καλλιεργήσετε τη σύνδεση, τον προβληματισμό και την έμπνευση — και για να υπενθυμίσετε στον εαυτό σας (και στους άλλους) ότι η ανάπτυξη είναι προσωπική, δυνατή και κοινή.

Οδηγίες (ατομικά ή σε ομάδα):

1. Επιλέξτε μία από τις παρακάτω προτροπές. Γράψτε ή μιλήστε ελεύθερα για 5–10 λεπτά:
 - Αφηγηθείτε μια ιστορία για μια στιγμή που βγήκατε από τη ζώνη άνεσής σας.
 - Περιγράψτε μια στιγμή που αποτύχατε — και τι μάθατε από αυτήν.
 - Μοιραστείτε μια εμπειρία που σας έκανε να νιώσετε δυνατοί ή περήφανοι.
 - Μιλήστε για μια περιοριστική πεποίθηση που ξεπεράσατε.
 - Θυμηθείτε μια καμπή στην προσωπική ή επαγγελματική σας πορεία.
2. Αν είστε μόνος:
 - Γράψτε την ιστορία στο ημερολόγιό σας ή ηχογραφήστε τον εαυτό σας να την αφηγείται.
 - Σκεφτείτε: Τι σας βοήθησε να προχωρήσετε σε αυτή την κατάσταση; Τι μαθαίνετε για τον εαυτό σας;
3. Αν είστε με άλλους (2-4 άτομα):
 - Μοιραστείτε την ιστορία σας με τη σειρά (περίπου 3 λεπτά ανά άτομο).
 - Ακούστε προσεκτικά — χωρίς συμβουλές, χωρίς σχόλια, απλά με την παρουσία σας.
 - Μετά τον γύρο, κάθε άτομο μπορεί να μοιραστεί ένα πράγμα που του έκανε εντύπωση.

Συμβουλή:

Δεν χρειάζεστε μια δραματική ιστορία. Αυτό που έχει σημασία είναι η ειλικρίνεια και το νόημα — ακόμα και οι μικρές αλλαγές μπορούν να εμπνεύσουν. Και θυμηθείτε: οι ιστορίες γίνονται πιο δυνατές όταν τις αφηγούμαστε.

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

4

Μικρο-εργαλεία και ομαδικές πρακτικές

Δεν προϋποθέτει κάθε αλλαγή νοοτροπίας ένα εντατικό εργαστήριο ή μια δομημένη αναστοχαστική διαδικασία. Μερικές φορές, μικρές αλλαγές στις καθημερινές μας συνήθειες ή στις ομαδικές μας πρακτικές μπορούν να ενεργοποιήσουν την αφύπνιση της συνείδησης, να ενθαρρύνουν τον διάλογο και να ομαλοποιήσουν την συμπεριληπτική σκέψη. Αυτή η τελευταία ενότητα προσφέρει τρία απλά εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεμονωμένα ή να ενσωματωθούν στην οργανωτική ζωή.

Αυτές οι μέθοδοι είναι:

- Γρήγορες στην εφαρμογή
- Εύκολες στην προσαρμογή
- Σχεδιασμένες για συνεχή χρήση

Μέθοδος 7: Εργαστήριο ορισμού της νοοτροπίας για το φύλο

Σκοπός:

Διευκρινίστε τι σημαίνει για εσάς η νοοτροπία με ευαισθησία στο φύλο και εναρμονίστε την κατανόησή σας με αυτή των άλλων μελών της ομάδας ή της κοινότητάς σας.

Οδηγίες:

1. Αφιερώστε 5-10 λεπτά για να σκεφτείτε:

- Τι σημαίνει για μένα η «νοοτροπία με ευαισθησία στο φύλο»;
- Πώς εκφράζεται στις καθημερινές ενέργειες ή αποφάσεις;
- Τι δεν σημαίνει;

2. Εάν χρησιμοποιείται σε ομάδα:

- Ζητήστε από κάθε άτομο να μοιραστεί τον ορισμό του.
- Συγκεντρώστε τις λέξεις-κλειδιά και δημιουργήστε μια κοινή εκδοχή (σε πίνακα ή σε πίνακα Miro).

Συμβουλή:

Επαναλάβετε αυτή την άσκηση μία φορά το χρόνο — για να δείτε πώς εξελίσσεται η αντίληψή σας με την πάροδο του χρόνου..

Από τον Αναστοχασμό στη Δράση – Εργαλεία για την καλλιέργεια μιας νοοτροπίας ευαισθητοποιημένης ως προς το φύλο

Μέθοδος 8: Ανιχνευτής προκαταλήψεων

Σκοπός:

Αυξήστε την καθημερινή σας ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ανεπαίσθητες προκαταλήψεις λόγω φύλου — στον εαυτό σας και στο περιβάλλον σας.

Οδηγίες:

1. Για μία εβδομάδα, παρατηρήστε στιγμές όπου:
 - ο Μια απόφαση ή αντίδραση φαίνεται να επηρεάζεται από ρόλους ή στερεότυπα φύλου.
 - ο Κάποιος διακόπτεται, παραμελείται ή χαρακτηρίζεται με στερεότυπα.
 - ο Πιάνετε τον εαυτό σας να κάνει μια προκατειλημμένη υπόθεση.
2. Σημειώστε τις (χωρίς κρίση, μόνο παρατήρηση). Στο τέλος της εβδομάδας, αναλογιστείτε:
 - ο Ποια μοτίβα παρατηρώ;
 - ο Τι θα ήθελα να αλλάξω;

Προαιρετικά:

Ακολουθήστε αυτή τη μέθοδο με έναν συνάδελφο και συζητήστε τα αποτελέσματα στο τέλος της εβδομάδας.

Μέθοδος 9: Μηνιαίος έλεγχος συμπερίληψης

Σκοπός:

Δημιουργήστε μια τακτική συνήθεια στην ομάδα να αναστοχάζετε σχετικά με την ισότητα και τη συμπερίληψη στην καθημερινή εργασία.

Οδηγίες:

Στο τέλος κάθε μήνα, αφιερώστε 10-15 λεπτά μόνοι σας ή με την ομάδα σας για να αναστοχαστείτε:

- Λάβαμε τουλάχιστον μία συνειδητή απόφαση ένταξης αυτό το μήνα;
- Πού εκδηλώθηκε η ισότητα των φύλων στη γλώσσα, τις διαδικασίες ή τις σχέσεις μας;
- Τι θέλουμε να βελτιώσουμε τον επόμενο μήνα;

Συμβουλή:

Προσθέστε μία από αυτές τις ερωτήσεις στις υπάρχουσες αναδρομικές ανασκοπήσεις ή συνεδρίες σχεδιασμού της ομάδας σας — τα μικρά τελετουργικά διαμορφώνουν μεγάλες κουλτούρες.

Παραπομπές

- Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. Random House.
- Mueller, C. M., & Dweck, C. S. (1998). Praise for intelligence can undermine children's motivation and performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(1), 33-52.
- Blackwell, L. S., Trzesniewski, K. H., & Dweck, C. S. (2007). Implicit theories of intelligence predict achievement across an adolescent transition: A longitudinal study and an intervention. *Child Development*, 78(1), 246-263.
- Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory*. Prentice-Hall.
- Gundry, L. K., Ben-Yoseph, M., & Posig, M. (2002). The status of women's entrepreneurship: Pathways to future entrepreneurship development and education. *New England Journal of Entrepreneurship*, 5(1), 51-61.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions and Organizations Across Nations*. SAGE Publications.
- Smith, W. K., Besharov, M. L., Wessels, A. K., & Chertok, M. (2012). A paradoxical leadership model for social entrepreneurs: Challenges, leadership skills, and pedagogical tools for managing social and commercial demands. *Academy of Management Learning & Education*, 11(3), 463-478.
- Santos, F. M. (2012). A positive theory of social entrepreneurship. *Journal of Business Ethics*, 111(3), 335-351.
- Shepherd, D. A. (2003). Learning from business failure: Propositions of grief recovery for the self-employed. *Academy of Management Review*, 28(2), 318-328.
- Corner, P. D., & Ho, M. (2010). How opportunities develop in social entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 34(4), 635-659.
- Leadbeater, C. (1997). *The Rise of the Social Entrepreneur*. Demos.
- Brush, C. G., Greene, P. G., Balachandra, L., & Davis, A. E. (2018). The Gender Gap in Venture Capital: Progress, Problems, and Perspectives. *Journal of Business Venturing*, 33(5), 676-694.

Παραπομπές

- Narayan Deepa, (2023) The power of changing Mindset, World bank Group
- Narayan Deepa, (2023) Changing mindsets will change the world, when it comes to gender equality, World Bank Blogs
- WHO, (2024) Violence against women,
- Viswanathan, R. (2021), Learning from Practice: Resistance and Backlash to Preventing Violence against Women and Girls (New York, United Nations Trust Fund to End Violence against Women)
- Tankink, M. and Slegh, H. (2017). Living Peace in Democratic Republic of the Congo: An Impact Evaluation of an Intervention with Male Partners of Women Survivors of Conflict-Related Rape and Intimate Partner Violence. Washington, DC: Promundo-US.
- Eige's Gender Mainstreaming Platform, (2019) Gender awareness-raising
- Jaime Saavedra & Maria Barron, (2020) Changing Mindsets, Education for Global Development/ World bank Blog
- Maria Minniti, Gender Issues in Entrepreneurship, Foundations and TrendsR in Entrepreneurship, vol 5, nos 7-8, pp 497-621, 2009
- Sarah Gordon Inkumsah, (2024) Female Entrepreneur's Perspective on Gender Equality and Strategies for Sustainable Entrepreneurship, University of Gothenburg, Spring 2024
- Equitas - International Centre for Human Rights Education, (2019) Gender Equality Challenges and strategies

Τυπολογία νοοτροπίας

Αυτοαξιολόγηση

Διαβάστε κάθε δήλωση παρακάτω και αξιολογήστε πόσο αληθής σας φαίνεται σήμερα σε μια κλίμακα από 1 (καθόλου αληθής) έως 5 (πολύ αληθής). Στη συνέχεια, αθροίστε τους βαθμούς σας για κάθε κατηγορία νοοτροπίας για να βρείτε το κυρίαρχο πρότυπό σας.

Δήλωση	Τύπος/ κατηγορία	1	2	3	4	5
Πιστεύω ότι η νοημοσύνη και η ικανότητα είναι σταθερά χαρακτηριστικά.	Σταθερή νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Αποφεύγω τις προκλήσεις για να προστατεύσω τον εαυτό μου από την αποτυχία.	Σταθερή νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Μου είναι δύσκολο να δεχτώ κριτική χωρίς να νιώθω ότι με κατακρίνουν.	Σταθερή νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Συχνά συγκρίνω τον εαυτό μου με τους άλλους και νιώθω ότι υστερώ.	Σταθερή νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Νομίζω ότι η επιτυχία είναι μόνο για λίγους που έχουν φυσικό ταλέντο.	Σταθερή νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Πιστεύω ότι μπορώ να εξελιχθώ και να βελτιωθώ μέσω εξάσκησης.	Νοοτροπία ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκω ενεργά την ανατροφοδότηση για να βελτιωθώ	Νοοτροπία ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐
Βλέπω τα λάθη ως ευκαιρίες για μάθηση.	Νοοτροπία ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐
Μου αρέσει να ξεπερνώ τα όριά μου, ακόμα κι αν μπορεί να αποτύχω.	Νοοτροπία ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐
Πιστεύω ότι η προσπάθεια έχει μεγαλύτερη σημασία από το ταλέντο.	Νοοτροπία ανάπτυξης	☐	☐	☐	☐	☐
Είμαι περίεργος/η να γνωρίσω διαφορετικές απόψεις.	Συμπεριληπτική νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Πιστεύω ότι η συνεργασία παρά τις διαφορές δημιουργεί καλύτερες λύσεις.	Συμπεριληπτική νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Εκτιμώ την ενσυναίσθηση και την ισότητα στην ηγεσία και την ομαδική εργασία.	Συμπεριληπτική νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Ακούω προσεκτικά, ακόμα και τις απόψεις με τις οποίες διαφωνώ.	Συμπεριληπτική νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐
Θεωρώ την συμπερίληψη ως δύναμη και όχι ως πρόκληση.	Συμπεριληπτική νοοτροπία	☐	☐	☐	☐	☐

Βαθμολογία:
Σταθερή νοοτροπία: ____ / 25 | Νοοτροπία ανάπτυξης: ____ / 25 | Συμπεριληπτική νοοτροπία: ____ / 25

- Αναστοχασμός:**
- Ποια νοοτροπία έλαβε την υψηλότερη βαθμολογία;
 - Σας εκπλήσσει αυτό;
 - Σε ποιον τομέα μια διαφορετική νοοτροπία θα μπορούσε να υποστηρίξει την εξέλιξή σας ή την ηγετική σας ικανότητα;
 - Πώς θα μπορούσατε να εφαρμόσετε αυτή τη νοοτροπία πιο συχνά;

Coop4Equality

Co-funded by
the European Union